

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТЕЊЕТО НА СЕКТОРОТ ЗА ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА НА МКТ ЗА 2019 ГОДИНА

11 март 2020 година

LIFE IS FOR SHARING.

ПРЕГЛЕД

Цел на извештајот

Во согласност со Законот за трговски друштва на Северна Македонија, Секторот за интерна ревизија е обврзан да подготвува годишен Извештај за работењето.

Во текот на 2019 година беа спроведени 9 ревизии

според категориите на Системот за интерна контрола :

- Оперативни активности: 3 ревизии
- Усогласеност: 5 ревизии
- Финансии: 1 ревизија.

Беа утврдени 42 мерки

- 11 мерки се реализирани;
- Преостанатите 31 мерка ќе бидат реализирани најдоцна до 15.10.2020 година.

Со реализацијата на мерките ќе се подобри ефикасноста и ефективноста на интерните контроли и деловните процеси на кои е извршена ревизија.

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2019 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ (1/2)

Следење на пристап на трети страни

Предмет

Да се оцени процесот и клучните контроли за управување со пристапот на трети страни до мрежата на МКТ, неговиот редовен преглед и следење. Да се изврши проверка дали има расположливи алатки за автоматизација на процесот за пристап на трети страни за ИТ-НТ системи и платформи што се од клучно значење за бизнисот.

Наод

Процесот на управување со кориснички конта не е автоматизиран за APP, DB и OS^[2] контата. Не се врши следење на активностите за креирање записи и на алармите и нема контролни функции за следење на записите за корисници трети страни. Сериозни слабости на тестираните системи:

- Има непотребни корисници, нема имплементирано соодветно евидентирање на ревизорски записи и нема аларми за ИТ системите;
- Нема безбедно складирање на ревизорските записи за NT системите.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Реализирани се 3 мерки. Другите 10 мерки треба да бидат реализирани до 30.09.2020 година.

Отстранување на пречки (Fault 2 Repair (F2R))

Предмет

Да се оцени ефективноста на сегашниот процес за отстранување на пречки кај фиксните услуги од почетокот па се до имплементацијата, како и на спроведените контроли и ефективност на утврдените KPIs^[3]. Да се изврши преглед на процесот на анализа на главните причини, вклучувајќи ја и способноста за решавање на идентификуваните причини.

Наод

Стапката на одговор во истражувањето за задоволството на корисниците (т.е. ICCA^[4]) е прилично ниска (околу 12%). Активности за следење на надворешните даватели на услуги ниту периодично се вршат, ниту се документираат. Пречките по услуга не се евидентираат прецизно. Треба да се земат предвид подобрувања на процесот на следење и прилагодување на анализата. Регулаторните извештаи за пречки поврзани со USO^[5] не се целосно усогласени со релевантните USO пакети. Не се врши следење на SLAs^[6] врз основа на вредноста на корисниците. KPI за MTBF (Средно време помеѓу пречки) се пресметува полурачно.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Реализирана е 1 мерка. Другите 5 мерки треба да бидат реализирани до 15.10.2020 година.

[1] ICS – Систем за интерна контрола

[2] APP – апликација, DB – база на податоци, OS – оперативен систем

[3] KPIs – Клучни показатели на извршување на работата

[4] ICCA – Меѓународна анализа на задоволството на корисниците

[5] USO – Понуда за универзална услуга

[6] SLAs – Договори за услуги

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2019 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ (2/2)

Процесот на ЧР за управување со плати

Предмет

Да се зголеми транспарентноста на процесот за управување со платите и нивото на контроли и пријавување на промените во базата на податоци за платите на вработените, т.е. привремено зголемување или намалување на платите, нови вработувања и прекинувања на работен однос, итн.

Наод

Доставувањето на пресметаните бонуси честопати се врши на последниот ден пред пуштањето на платата во нестандардизирани ексел фајлови.

Иако се вршат контроли, не постои стандардизиран, јасен и датиран доказ за извршената повторна пресметка / споредба на најчувствителните податоци внесени во системот на плати, т.е. сите рачни пресметки.

Списокот на контролите што се вршат не е целосен во процедурата и контролите не се јасно дефинирани со чекори, обрасци и докази.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Утврдени се 4 мерки и треба да бидат реализирани до 30.06.2020 година.

[1] ICS – Систем за интерна контрола

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2019 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: УСОГЛАСЕНОСТ (1/3)

Принципи на Системот за интерна контрола

Предмет

Да се потврди соодветноста на дизајнот и оперативната ефективност на барањата на СИК.

Наод

27 барања беа тестирани и оценети како „ефективни“. Беше дадена една препорака.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Не се утврдени мерки.

Од врата до врата – Преглед на продажниот канал

Предмет

Да се оценат процесите на каналот за продажба од врата до врата^[2] и да се изврши преглед на процесот на исплата на провизија на деловните партнери, со посебен фокус на бонусот за агентите.

Наод

Личните таргети на агентите на партнерите не се доставуваат до одговорниот сектор за пресметка на бонусот пред завршувањето на месецот.

Небезбедна практика на обработка на личните податоци на корисниците без енкрипција меѓу агентите на партнерот и супервизорите од МКТ.

Дефинирањето на влезните податоци за пресметка на бонусот на агентите се врши рачно и е подложно на грешки. Пресметката на провизијата е честопати подложна на грешки, што некогаш води до неточна исплата на провизија.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Реализирани се 6 мерки. Преостанатата 1 мерка треба да биде реализирана до 30.04.2020 година.

[1] ICS – Систем за интерна контрола

[2] D2D – Од врата до врата

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2019 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: УСОГЛАСЕНОСТ (2/3)

Контроли на ниво на трансакција на ICS

Предмет

Да се потврди соодветноста на дизајнот и оперативната ефективност на контролите на ниво на трансакција на Системот за интерна контрола.

Наод

Сите 7 контроли што беа тестирани се оценети како ефективни. За една од нив има препорака за подобрување.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Не се утврдени мерки.

Ефикасност на набавките во овластените области

Предмет

Оценување на ефективноста на контролите на процесите, ефикасноста на избраните деловни и финансиски процеси („Од набавка до плаќање“) врз основа на дигитална анализа на финансиските податоци.

Идентификување на потенцијалните измамнички трансакции врз основа на анализа на масовни податоци и аномалии во трансакциите.

Наод

Процесот на избор на добавувачи за BTS^[2] локациите не е соодветно документиран и формализиран.

Списокот на субјекти што не се усогласени (црната листа) не се проверува во текот на процесот, иако полето се означува како „проверено“. Овластените области немаат пристап до списокот.

Длабинската анализа на договорните страни во врска со овластената област за IPTV^[3] содржини се врши по склучувањето на договорот.

Мастер податоците за добавувачите не се комплетни. Недостасуваат детали за адреса, улица, телефонски број, банкарска сметка, итн.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Реализирана е 1 мерка. Другите 4 мерки треба да бидат реализирани до 01.08.2020 година.

[1] ICS – Систем за интерна контрола

[2] BTS – Базна станица

[3] IPTV – Телевизија преку интернет протокол

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2019 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: УСОГЛАСЕНОСТ (3/3)

Процес на враќање на средства, привилегирани услуги и бенефиции

Предмет

Да се направи преглед како се врши процесот на враќање на средства, привилегирани услуги и бенефиции со цел да се обезбеди јасна распределба на задачите и распределба на должностите, што ќе обезбеди гаранција дека нема да настане финансиска загуба за компанијата и ќе овозможи континуитет во секојдневното работење.

Наод

Процедура постои, а првично планираната измена на Процедурата беше привремено стопирана заради организациските промени и најавената ревизија.

Комуникацијата во рамките на процесот се врши мануелно, претежно преку емаил комуникација.

Процесот на масовно заминување на вработените од компанијата не е формално покриен и земен во предвид во процедурата.

При анализата беше забележано дека 3Мах пакетите за вработени и пакетите за мобилна телефонија за вработени сè уште ги користат поранешни вработени и менаџери.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Утврдени се 6 мерки и треба да бидат реализирани до 01.10.2020 година.

[1] Систем за интерна контрола

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2019 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: ФИНАНСИИ

CAPEX процес

Предмет

Да се зголеми ефикасноста и ефективноста на процесот за управување со CAPEX и да се зголеми транспарентноста и сигурноста на CAPEX проектите/инвестициите.

Да се направи преглед на новата регулатива за процесот на буџетирање и одобрување на CAPEX.

Наод

Долго траење на капитализацијата по завршувањето на проектот.

Врз основа на избраниот примерок, процесот на одобрување и спроведување на инвестициски проекти е во согласност со постапката.

Следењето и известувањето за CAPEX инвестициите се врши транспарентно и редовно (месечно и квартално) до Колегиумот за управување со CAPEX (СМС).

Процесот за планирање и буџетирање на CAPEX инвестиции е под надзор на ДТ и се врши како што е опишано во процедурата.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Утврдена е 1 мерка и треба да биде реализирана до 15.07.2020 година.

[1] ICS – Систем за интерна контрола

[2] CAPEX – Капитални расходи